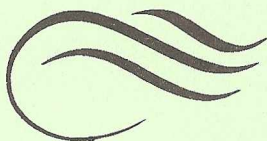

37.014.6 : 005.6(082)

467

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Криворізький педагогічний інститут
Кафедра загальнотехнічних дисциплін та професійного навчання

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ: ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ

Матеріали педагогічних читань,
присвячених пам'яті
керівника наукової школи
з проблем управління освітою,
доктора педагогічних наук,
професора Валерії Семенівни Пікельної

23 січня 2015 року

Кривий Ріг
2015

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ УЧІННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Сьогодні інформаційні технології слугують вчителю не тільки універсальним інструментом художньо-естетичного оформлення продуктів технологічної освіти, а й надають можливість звільнити його від деяких дидактичних функцій, у тому числі і контролюючих, залишаючи час для педагогічної творчості. Тому надважливим є завдання вищої школи підготувати майбутнього вчителя до управління якістю учіння на основі сучасних комп'ютерних технологій, де роль вчителя залишається ведучою.

Проблема впровадження сучасних засобів оцінювання результатів навчання завжди залишається актуальною. Організація та апробація системи педагогічного моніторингу в освітніх закладах досліджували А.М. Моїсєєв, В.В. Петрухин, М.М. Поташкін. Особливий інтерес для нашого дослідження мали наукові доробки з проблеми комп'ютерного тестування та управління процесом учіння студентів, що відображені у працях Ю.А. Вороніна, В.А. Красильникової, В.М. Лутковського, П.И. Образцова, А.Г. Шмелева.

Найбільш перспективними лініями впровадження інформаційних технологій в систему звиського навчання студентів більшість науковців вважають: створення навчально-методичної бази; удосконалення програм, удосконалення методики та технології навчання; використання інформаційних технологій у процесі контролю та оцінювання професійних знань та умінь. Доцільно, з нашого погляду, до цього додати ще наявність програмного забезпечення та розробленість комп'ютерного банку тестових завдань.

У процесі навчання процедура контролю виконує функцію не тільки констатації факту «знає – не знає», але і в першу чергу, функцію управління процесом навчання для здійснення необхідної корекції навчального процесу з метою отримання якісного рівня підготовленості студентів. Більшість науковців до переваг саме комп'ютерного тестування відносять: отримання миттєвого результату, виключення упередженості, нормування труднощів та об'єму тестових завдань, масовість, легкість обробки результатів, можливість тестових програм працювати у режимі навчання. Сучасні системи комп'ютерного тестування відрізняє певна гнучкість, коли студентам можна вибрати індивідуальний графік проходження контрольних точок, а при тестуванні – конкретний режим.

Відомо, що студент може ефективніше проявити свої здібності у комфортному навчальному середовищі. В.А. Красильникова звертає увагу на переваги комп'ютерного тестування саме для студентів: підвищення об'єктивності атестації рівня навчальних досягнень та виключення суб'єктивних факторів; забезпечення індивідуальності проходження тестування; забезпечення індивідуальності та вибору зручного часу; вибір рівня тестування; доступність та рівні права для всіх учасників тестування; отримання повної та достовірної інформації про результати своєї роботи на різних етапах навчання; можливість неодноразового тестування з метою самоконтролю [4, с.252-253]. Найоптимальніший результат досягається при поєднанні в тестовому інструментарії декількох режимів роботи: «контроль», «тренинг» та «навчання».

В теорії управління контроль розглядається як важлива, відносно самостійна ланка у системі освітнього процесу. Його основне призначення полягає у забезпеченні зворотного зв'язку, що повідомляє про відповідність фактичних результатів функціонування системи її кінцевим цілям. Функція зворотного зв'язку надто важлива, так як дозволяє цілеспрямовано управляти навчальним процесом. На основі інформації, що отримана у процесі контролю, І.В. Алещанова, Н.А. Фролова вважають, можна попередити становлення помилкових навичок, визначити рівень підготовки студентів, оцінити їх роботу, змінити прийоми та траєкторію навчання, зробити узагальнюючі висновки про методи навчання [1, с.13].

На думку П.И.Образцова, зворотні зв'язки адаптують процес навчання до рівня засвоєння начального матеріалу. Процес навчання, що управляється за принципом

зворотного зв'язку, складається із ряду операцій та носить дуальний характер: в ньому формується не тільки його вихід – знання студента, а й реалізація самого процесу навчання. Алгоритм управління навчанням автором інтерпретується як алгоритм вироблення навчальних завдань [5, с.65]. Натомість Н.Ф. Ефремова вважає, що управління за принципом зворотного зв'язку потребує структурування та укрупнення інформації про результати контрольної-оцінювальної діяльності, а також підтвердження об'єктивних оцінок, отриманих при зовнішньому контролі [3, с.12].

І.В. Богданов, С.В. Лазарев тестування вважають однією із найбільш технологічних форм проведення автоматизованого контролю у процесі управління параметрами якості [2, с.18]. Щоб визначити структуру системи оцінювання та управління якістю, необхідно виявити компоненти цієї структури, вказати їх положення одне відносно іншого, встановити зв'язок компонентів, розробити схеми їх взаємодії, вважають науковці. Визначення якості освіти здійснюється на основі стандартів. Впровадження стандартів у навчальний процес зобов'язує до використання єдиних форм контролю, що давали б об'єктивні результати, які можна зіставляти. Необхідно узгоджувати форми оцінювання якості фахівців згідно європейських стандартів, розширяти зв'язки з європейськими вищими навчальними закладами, формувати систему сучасних цілей, методів, засобів, форм і технологій навчальної діяльності, відповідно до нових викликів періоду трансформації вищої педагогічної освіти.

Нами розроблені тести у трьох рівнях складності до різних дисциплін швейного спрямування: матеріалознавство, обладнання, конструювання швейних виробів.. Такі тести нами використовуються як на проміжному так і на підсумковому етапі і складають 50% від максимально можливих набраних балів за усі види навчальної діяльності з дисципліни. При тестуванні ми використовували як письмовий, так і електронний варіанти тестів.

Таким чином, теоретичний аналіз наукових джерел з проблеми дослідження та практичний досвід дозволили нам дійти висновку, що на сучасному етапі навчально-методичне забезпечення неможливе без електронних посібників, без навчально-контролюючих та тренувальних програм, що включають тестовий контроль, інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові бази даних. Саме комп'ютерний банк тестових завдань та програмне забезпечення його використання дозволяють створити динамічну систему зворотного зв'язку між суб'єктами навчальної діяльності і таким чином формувати таку рису особистості, як самостійність, відповідальність, професіоналізм.

Література

1. Алещанова И.В. Педагогическое тестирование как средство повышения качества контроля и оценки эффективности учебного процесса в вузе //И.В.Алещанова, Н.А.Фролова //Электронный научный журнал Современные проблемы науки и образования. – №6. – 2007. – С.13. – <http://www.science-education.ru/26-815/>
2. Богданов И.В. Психология и педагогика. /И.В.Богданов, С.В.Лазарев и др [Учебное пособие]. – [Электронная библиотека] http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/bogd/
3. Ефремова Н.Ф. Тестовый контроль в образовании /Надежда Федоровна Ефремова [монография]. – [Электронный ресурс] http://www.xliby.ru/hauchnaja_literatura_prochee/testovyi_kontrol_v_obrazovanii/
4. Красильникова В.А. Теория и технология компьютерного обучения и тестирования. Монография /В.А.Красильникова. – Москва: Дом педагогики, ИПК ГОУ ОГУ, 2009. – 332с.
5. Образцов П.И. Психолого-педагогические аспекты разработки и применения в вузе информационных технологий обучения /Павел Иванович Образцов. – Орловский государственный технический университет. – Орел, 2000. – 145с.